IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

AS Ida-Tallinna Keskhaigla
Ravi 18, 10138 Tallinn
Rg-kood 10822068
Tel 666 1900
E-post info@itk.ee
www.itk.ee

Epitsüstostoom

Käesoleva infolehe eesmärk on anda teavet epitsüstostoomi paigaldamise, käsitsemise ja hoolduse kohta.

Mis on epitsüstostoom

Epitsüstostoom on spetsiaalne kateeter uriini väljutamiseks. Arst paigaldab epitsüstostoomi juhul, kui Teil on probleeme kusepõie tühjendamisega loomulikul teel ja kui kusiti kaudu ei ole võimalik või vajalik kateetrit panna. See on parim alternatiiv põie püsikateetrile.

Epitsüstostoom paigaldatakse kusepõide alakõhu eesseina kaudu kohaliku tuimastusega.

Kateeter püsib kusepõies paigal kateetri küljes oleva vedelikuga täidetud ballooni abil; vahel kinnitatakse kateeter õmblusega naha külge.

Epitsüstostoom ei sea olulisi liikumispiiranguid ega põhjusta kusiti hõõrdumist. Lisaks võimaldab epitsüstostoom hõlpsasti jälgida loomuliku urineerimise võimalikku taastumist pärast uriinipeetust.

Reeglina on epitsüstostoom ühendatud uriini kogumiskotiga.

Epitsüstostoomi eemaldamise, vahetuse vajaduse ja kasutamise kestuse otsustab arst vastavalt Teie seisundile.

Tavaliselt vahetatakse **epitsüstostoomi** iga 1-1,5 kuu tagant. Seda teeb ainult arst või eriväljaõppe saanud õde.

Epitsüstostoomi hooldus

Epitsüstostoomi ümbritsevat sidet on soovitatav vahetada 2-3 korda nädalas või tihedamini, näiteks kui side läheb mustaks või niiskeks.

Kui eritist ei esine ning nahk epitsüstostoomi ümber on terve ja puhas, pole plaastrit ega sidet vaja kasutada.

Epitsüstostoomiga on lubatud käia duši all. Saunas, ujumas ja vannis käia epitsüstostoomiga ei ole soovitatav.

Epitsüstostoomi hooldamiseks:

1. Peske hoolikalt käed vee ja seebiga alati enne ja pärast kateetri käsitsemist.
2. Eemaldage plaaster/side epitsüstostoomi sisenemiskohast ning kontrollige alati naha seisundit epitsüstostoomi ümber.
3. Peske kateetri ümbruse nahka leige vee ja seebiga või puhastage puhtas vees niisutatud tampooniga. Kuivatage puhta rätikuga. Soovitatav on lasta nahal puhata 10 min katmata ehk teha õhuvanni.
4. Lõigake pestud kääridega sidemesse/plaastrisse pooles pikkuses lõhe.
5. Pange uus side/plaaster epitsüstostoomi ümber.
6. Hoidke epitsüstostoomi voolik puhtana.

Kui märkate kateetri sisenemiskoha juures eritist, siis võib kasutada pärast naha puhastamist desinfitseerimiseks antiseptikumi ning katta kateetri sisenemiskoht õhukese õhku läbilaskva sidemega.

Uriini kogumiskoti käsitsemine

- Kui ühendate kateetri kogumiskotiga, kinnitage kogumiskott nii, et kateeter ei veniks ning kateeter ega kogumiskott ei painduks kahekorra.
- Kontrollige iga päev kateetri ja kogumiskoti ühenduskohta.
- Seistes ja kõndides jälgige, et kogumiskott asuks kusepõiest allpool. Selleks kinnitage kott reie külge näiteks takjapaelaga või vööle spetsiaalses kotis. Kui Te lamate, peaks kogumiskott asuma keha tasandist allpool (nt voodi küljes), kuid mitte põrandal. Selliselt tagate uriini takistuseta valgumise kogumiskotti ega lase uriinil kogumiskotist põide tagasi voolata.
- Kasutage kogumiskotti, mida saab tühjendada koti põhjal asuva ventiili (korgi) kaudu.

Uriini kogumiskoti tühjendamine

Tühjendage kogumiskott, kui see on poolenisti või 2/3 täis.

Kogumiskoti tühjendamiseks:

1. Peske käed vee ja seebiga.
2. Desinfitseerige koti põhjal olev ventiil või kork antiseptikumiga.
3. Hoidke kogumiskotti WC-poti või kogumisnõu kohal.
4. Avage ventiil või kork.
5. Laske uriinil voolata WC-potti või kogumisnõusse.
6. Sulgege ventiil või kork.
7. Puhastage ventiil või kork uuesti antiseptikumiga, seejärel peske käed vee ja seebiga.

Uriini kogumiskoti vahetamine

Kogumiskotti on vaja vahetada vähemalt üks kord nädalas, vajadusel näiteks koti purunemisel või ummistuse korral sagedamini. Uusi kogumiskotte, korke ja antiseptikumi saab osta apteegist.

Kogumiskoti vahetamiseks:

1. Tühjendage uriini kogumiskott.
2. Puhastage kateetri ja kogumiskoti ühenduskoht antiseptikumiga.
3. Eemaldage kateetri küljest vana kogumiskott.
4. Hoiduge puutumast epitsüstostoomi kateeteri sisemust ja kogumiskoti ühendusdetaili.
5. Eemaldage uue kogumiskoti ühenduskoha otsast kork ja ühendage kott kateetriga.
6. Kasutatud kott visake prügikasti; ärge visake seda WC-potti.

Vedeliku tarvitamine

- Kui vedeliku rohke tarvitamine ei ole Teile mõne teise haiguse tõttu vastunäidustatud, võiks igapäevane joodava vedeliku hulk olla vähemalt 1,5-2 liitrit.

Kateetri korgi kasutamine

- Kui arst on juhendanud Teid kusepõit tühjendama (urineerima) normaalsel teel, võib kateetri otsa panna uriini kogumiskoti asemel spetsiaalse steriilse korgi.
- Selleks desinfitseerige kateetri ja kogumiskoti ühenduskoht antiseptikumiga, eemaldage kateetri küljest kogumiskott ja sulgege kateetri ots puhta korgiga.
- Sel ajal, kui kateeter on korgiga suletud, proovige urineerida normaalsel viisil.
- Kui urineerimine õnnestub, mõõtke pärast seda põide jäänud uriini kogust. Selleks eemaldage kateetrilt kork ja laske uriinil mõõdunõusse voolata.
- Kui normaalsel teel urineerimine ei õnnestu, tühjendage põit iga 4-5 tunni järel– eemaldage kateetri kork ja laske uriinil voolata mõõdunõusse või WC-potti.
- Soovi korral võite alati ühendada kateetri kogumiskotiga.

Võimalikud probleemid

Epitsüstostoomi kasutamise korral võib tekkida mõni järgmistest probleemidest:

- palavik,
- valu alakõhus,
- uriinieritus väheneb,
- uriin muutub veriseks, sogaseks või hakkab halvasti lõhnama,
- kateeter läheb katki, ummistub või libiseb põiest välja.

Kui Teil tekib mõni mainitud probleemidest, siis võtke ühendust kas:

- oma perearstiga,
- lähima haigla erakorralise meditsiini osakonnaga,
- oma raviarsti või õega uroloogiakabinetis.

Küsimuste korral ning lisateabe saamiseks pöörduge palun oma raviarsti või õe poole.

Kontaktandmed

Ida-Tallinna Keskhaigla erakorralise meditsiini keskus, tel 620 7040 ööpäev läbi.

Ida-Tallinna Keskhaigla uroloogiakabineti õde, tel 620 7110 E-R 8.00-16.00.

ITK507

Käesoleva infomaterjali on kooskõlastanud kirurgiakliinik 01.01.2023. a.